

מסורת הש"ס
עם הוספות

מי שהוציא אוהו

פרק רביעי עירובין

מוז.

עין משפט
גר מצוה

לח אמי"ט מהל' יום
לכל יע סמג פ"ק כב
טו"ש אלע"י סי קנא
פ"ב ה' מי"ט מהל'
גרופין ה' י"ט סמג
עשין ג' טו"ש אלע"י י'
ספ"ק ה'
ג' ה' ט"ו מהל' ע"ו
הלכה ד' סמג למ"א ח"א
עור ש"ע י"ד סי קנא
ספ"ק ג' ונבדל אלפס הלכות
עומלה ע"ד ס"א ג':
פ"א ה' ו' מי"ט מהל'
לכל הלכה י"ט סמג
לחין פ"ג עור ש"ע י"ד סי'
עצ ספ"ק ה' ונבדל אלפס
ע"ס:

א) לקמן מט: טו. ב)
ב) לקמן טו. פ"ט ע"ג.
ג) לקמן פ"ט. ע"ג.
ד) לקמן מט: טו. (לקמן
הא: י) יבמות מהל'.
ו) ע"ס מט: טו. (לקמן
הא: י) יבמות מט: ע"ג.
ז) ע"ס מט: טו. ע"ג.
ח) ע"ס מט: טו. ע"ג.
ט) ע"ס מט: טו. ע"ג.
י) ע"ס מט: טו. ע"ג.
יא) ע"ס מט: טו. ע"ג.
יב) ע"ס מט: טו. ע"ג.
יג) ע"ס מט: טו. ע"ג.
יד) ע"ס מט: טו. ע"ג.
טו) ע"ס מט: טו. ע"ג.
טז) ע"ס מט: טו. ע"ג.
יז) ע"ס מט: טו. ע"ג.
יח) ע"ס מט: טו. ע"ג.
יט) ע"ס מט: טו. ע"ג.
כ) ע"ס מט: טו. ע"ג.

רבינו הנאל

ג' תחת של ב' בתים כו'
וּפְרִיקוּן כּוּדְרִיקִין לְעַלְמֵא.
וּפְרִיקִין מִדָּא דְרִבְנִין ר"י
אמר אהרן בני ואהרן
עשיר לא אמרו מערבין
(בפ"ת) אלא להקל על
העשיר שלא יהא צריך
לצאת ולערב ברגליו
ומתני ליה רב חייה בר
אשי לחייה בר רב קמייה
דבר אחר עני ואהרן עשיר
דבר אחר עני ואהרן עשיר
וא"ל רב אהרן הלכה כר
יהודה כלומר בקעה
במשנתו הלכתא כר
יהודה. ואי אתא לתר
יתחן למח ליה להמנייה
במתני א"ע דלא תאגא
ידע דהלכתא כר יהודה
דהא ר' מאיר פליג עליה
דתימן דלמא רב פליג על
ר' יוחנן ואמר ליתנהו
להני עליו ור' יוחנן
הלכה כר יוחנן אלא
מדה דתימן הימנא לא
תחלוץ ולא תתייבס עד
שיהו לה ג' חדשים וכן
שאר כל הנשים לא ינשאו
ג' חדשים עד שיהו להן
ואחר בעולות אחד
אלמנות ואחר גרושות כר
ר' יוסי אומר כל הנשים
יתארוסו חוץ מאלמנה
(אטין) א"ר יוחנן הלכה
כר יוסי ואמר כל הנשים
דיחיד פליג עליה אין
והתניא הרי שהיתה
רדופה לילך לבית אביה
או שהיתה לה כנס
מבעלה או שהיה בעלה
זקן או חולה או שהיתה
(הוא) חולה או קטנה או
אילנות או עקרה או
זקנה שאינה ראויה לילד
המפלת לאחר מיתת
בעלה צריכה להתמתן ג'
(המש"ן) דברי ר' יוסי
יוסי מחייב ליארס ולהנשא
מיד. למה ליה לר' יוחנן
למימר הלכה כר יוסי
והא ר' יוחנן הוא דאמר ר'
יהודה ור' יוסי הלכה כר
יוסי וכ"ש ר' יוסי ר' יוסי
שהלכה כר יוסי אלא
שי"מ ליתנהו להני כללי
והתימן (למאן) (ומאן)
קשיא והלמא לעולם
אתנהו להני כללי ר'
יתחן לא אצטרף למימר
הכא אלא מהלכא אלא כדי
לפוקי מיבן נתחן אמר
שמאל דאמר הלכה
כיהר' במיוריח. והא
גוריה חלה דגור עקרה
ואילנות וכו' שאינה
ראויה לילד ואפי' המפלת
ליארס מיתת בעלה אטו
ראויה לילד אתא לחרוץ
הלכה דרב נתחן אמר
שמאל ואמר הלכתא כר
יוסי (פליג) (דפליג על)
ר"מ אלא מהא דתיניא
והתימן (למאן) (ומאן)
ולקוחין מיתן בהבמה ד'
(דמטי) (ומטמאן) ללמד
תורה וליארס אשה. א"ר
איתיבו בומן שאינו מופגי
ללמד במהרה טמא וכו'
ואמר אף בומן שמוצא
ללמוד נמי יטמא לפי
שאין

ש"ש הצירות. לקמן כצ"ל מעברין (דף טו.) וקאמר ר' יהודה עיר של רצ"ס ונעשית של יחד שנתמטעו ואלכוסיה מעבר צרוצותיה
ס' ריבוא ולא דמיה השמא לדגלי מדבר אין מערבין את כולה יחד אלא חס (א) שיר חוזה לה ג' דיוורין שלא יערצו עמה למהיה היכר
לעיר של רצ"ס דלא ליערצו כולה אלא מנחות מנחות ר"ס אומר דיו לשיר ג' תליות של ז' ז' צעלי"ו צמים: אומר. על בני תליו
שלא יזיאו מנחמיהן לתכר מפני שיס לו רשות נחזר ואלע"פ שאינו צעיר אוקר עיריהן אם לא יערצו קודם שהלך: רבי יהודה אומר אינו
אוסר. והוא לוינו צעיר: נכרי
אוסר. אף על פי שאינו צעיר
ששהי יכול לנח ואין זו (א) היתא מן
הגב צל ישראל משהלך מכאן ולא
זה מערצו שמה הסיח לזיתו מלבו
כל השבת שהרי לא יצא הלך כמאן
דלית לה להך לירא צעלים דמי:
לשבות אצל בתו. מחמת אפילו
צלוטה העיר: רבי יהודה פליג
עליה. דלמיר צעיר אחרת אינו אוסר
הא צלוטה העיר אוסר ורבי יוסי נמי
פליג עליה אלא מד מנייהו נקט:
זה שאמרו. צעירין היא (דף טו.):
אנו אין צ"ו. שיוכל לקנות שבתה
ברגליו בלא עירוב פת אלא עני כלומר
מי שהוא צריך ואין עמו פת: אחד
עשיר. היושב בביתו אם ראה לילך
צעממו ולהחשיק שס על התמוס
קונה לו שבתה: ש"א יצא. מפני
הטורח ועירצו צעירין אלא המירו
לשבות עירוב צפט ע"י שלוחו:
ומתני ליה ר' הויא בר אשי. למתני
למיא צר רב קמיה דרב: אחד עני
ואחד עשיר. מילמיה דרבי יהודה:
למה ליה. למיפקס הלכה כרבי
יהודה (ג) דרב מאיר פליג עליה הא
כילת ליעל דהיכא דלא איתמר הלכה
לא כמר רבא כמר צעדין כרבי
יהודה: רב לית ליה רגלי בה"ל.
ונשום דרב לית ליה קלמרה ליתנהו
והא ר' יוחנן קאמר ליה והלכה כר
יוחנן: היבמה לא תחלוץ. בתוך ג'
חדשים למיתת בעלה ומפרש טעמא
צינוטה שמה מעוברת היא וחלימה
מעוברת אינה חלימה וז"ל מחלוץ
בתוך ג' וממתין עד לחזר ג' שאם
תמלא מעוברת אינה לריכה חלימה
אם תלד וולד של קיימא וחס לא
תמלא מעוברת אינה לריכה חלימה
אחרת וחס תלד וולד שאינו של
קיימא מחלוץ פעם שניה שמה היא
וולד של קיימא ואינה חלימה לחוסרה
לכהונה וממלא מלריכה כרח לכהונה
ולריכה למלא אינה יהיה חלימה
ולא היו בהכרזה וכבר שרו חלוטה
לכהן: ולא תתייבס. שמה מעוברת
היא וממלא צא לא אשת אחיו
שיס ג' צנים והרי היא עליו

אמר. דמיה בלא צעלים
אינו אוסר. אלא אוסר רבי
ללא שמה דמיה. רבי
יוסי. נמי ספיקא ליה לאו
שמה ליה מיעו פליג
אמר שמה יפה הויא.
היה דמהו. דמהו.
דימת סמו מלבו לקמן
פ"ט. וזהו שאמרו. כגון
אם שאף זא מדקן עני
עמו פת דהשתת עני
הוא לו תחירו מעומם
לערב ברגליו בלא פת
(לקמן טו.).
(המש"ן בסוף המסכת)

גמ' והא אמרת ר"י
ר"י הלכה כרבי. ע"י
מוס' לקמן דף ע"ג
ד"ה לקול: נמי בבית
העיר דרבנן וטפסא.
ע"י בטורת דף טע ע"א
מוס' ד"ה הוי א"ל:

גמ' והא אמרת ר"י
ר"י הלכה כרבי. ע"י
מוס' לקמן דף ע"ג
ד"ה לקול: נמי בבית
העיר דרבנן וטפסא.
ע"י בטורת דף טע ע"א
מוס' ד"ה הוי א"ל:

גמ' והא אמרת ר"י
ר"י הלכה כרבי. ע"י
מוס' לקמן דף ע"ג
ד"ה לקול: נמי בבית
העיר דרבנן וטפסא.
ע"י בטורת דף טע ע"א
מוס' ד"ה הוי א"ל:

גמ' והא אמרת ר"י
ר"י הלכה כרבי. ע"י
מוס' לקמן דף ע"ג
ד"ה לקול: נמי בבית
העיר דרבנן וטפסא.
ע"י בטורת דף טע ע"א
מוס' ד"ה הוי א"ל:

כרבי שמעון ומאן פליג עליה רבי יהודה והא אמרת רבי יהודה ור"י
הלכה כרבי יהודה ומאי קושיא דילמא הכא נמי היכא דאיתמר איתמר
היכא דלא איתמר לא איתמר אלא מהא דתנן ג' המנייה את ביתו והלך
לשבות בעיר אחרת אחד נכרי ואחד ישראל אוסר רבי לבני הצירות ב' דברי
רבי מאיר רבי יהודה אומר אינו אוסר רבי יוסי אומר נכרי אוסר
ישראל אינו אוסר שאין דרך ישראל לבא בשבת רבי שמעון
אומר אפילו הניח את ביתו והלך לשבות אצל בתו באותה העיר אינו
אוסר שכבר הסיח דעתו ואמר רב חמא בר גוריא אמר רב ג' הלכה כר"י
ומאן פליג עליה ר"י * והא אמרת רבי יהודה ור"י הלכה כרבי יהודה
ומאי קושיא דילמא הכא נמי היכא דאיתמר איתמר דלא איתמר
לא איתמר אלא מהא ד' תנן והוה שאמרו העני מערב ברגליו רבי מאיר
אומר אנו אין לנו אלא עני רבי יהודה אומר אחד עני ואחד עשיר לא
אמרו מערבין בפת אלא להקל על העשיר שלא יצא ויערב ברגליו
ומתני ליה רב חייה בר אשי לחייה בר רב קמיה דרב אחד עני ואחד
עשיר ואמר ליה רב סיים בה נמי הלכה כרבי יהודה תרתי למה לי
והא אמרת ר"מ ורבי יהודה הלכה כרבי יהודה ומאי קושיא דילמא רב
לית ליה להני כללי אלא מהא ד' תנן *היבמה לא תחלוץ ולא תתייבס
עד שיהו לה שלשה חדשים *וכן שאר כל הנשים לא ינשאו ולא יתארסו
עד שיהו להן שלשה חדשים אחד בתולות ואחד בעולות אחד אלמנות
ואחד גרושות אחד ארוסות ואחד נשואות ר' יהודה אומר נשואות יתארסו
וארוסות ינשאו חוץ מארוסה שביהודה מפני שלבו גם בה ר' יוסי אומר כל
הנשים יתארסו חוץ מן האלמנה מפני האיבול *ואמרין רבי (אלעזר) * לא
על לבי מדרשא אשכחיה לרבי אסי דהוה קאים אמר ליה מאי אמור בני
מדרשא אמר ליה הכי אמר רבי יוחנן הלכה כרבי יוסי מכלל דיחידיה פליג
עליה אין * והתניא: הרי שהיתה רדופה לילך לבית אביה או שהיתה לה כעם
עם בעלה או שהיה בעלה זקן או חולה או שהיתה היא חולה וקנה
קמנה ואילנות ושאינה ראויה לילד או שהיה בעלה חבוש בבית האסורין
והמפלת לאחר מיתת בעלה כולן צריכין
להמתן ג' חדשים דברי ר"מ רבי יוסי מתיר
ליארס ולנישא מיד למה לי והא אמרת ר"מ
ורבי יוסי הלכה כר' יוסי ומאי קושיא
למאן לאפוקי מדרב נתחן אמר שמאל דאמר ג' הלכה כרבי מאיר
בגיורתיו אלא מהא * התניא ד'הולכין ליריד של נכרים ולוקחים מהן
בהמה ועבדים ושפחות בתים שדות וכרמים וכותב ומעלה בערכאות
שלהן מפני שהוא כמציל מידן *ואם היה בהן מטמא בחוזה לארץ לרון
ולערער עמהן וכשם שמטמא בחוזה לארץ כך מטמא בבית הקברות בית
הקברות ס"ד טומאה דאורייתא היא אלא * בבית הפרס דרבנן ומטמא לישא
אשה וללמוד תורה אמר רבי יהודה אימתי בומן שאין מוצא ללמוד אבל
מוצא ללמוד לא יטמא ר' יוסי אומר *אף בומן שמוצא ללמוד נמי יטמא לפי
שאין

גמ' והא אמרת ר"י
ר"י הלכה כרבי. ע"י
מוס' לקמן דף ע"ג
ד"ה לקול: נמי בבית
העיר דרבנן וטפסא.
ע"י בטורת דף טע ע"א
מוס' ד"ה הוי א"ל:

גמ' והא אמרת ר"י
ר"י הלכה כרבי. ע"י
מוס' לקמן דף ע"ג
ד"ה לקול: נמי בבית
העיר דרבנן וטפסא.
ע"י בטורת דף טע ע"א
מוס' ד"ה הוי א"ל:

גמ' והא אמרת ר"י
ר"י הלכה כרבי. ע"י
מוס' לקמן דף ע"ג
ד"ה לקול: נמי בבית
העיר דרבנן וטפסא.
ע"י בטורת דף טע ע"א
מוס' ד"ה הוי א"ל: